

hooger sfer. Maar wij weten dat de persoon, de kerk, of het volk dat voor zichzelf leeft, den geestelijken dood sterft. Dat is een onver- biddelijke wet.

Wij moeten daarom het einddoel van ons volk bestaan verder zoeken, en waar vinden wij dat, dan in de verspreiding van het Evan- gelie tot aan de einden der aarde toe? Daar- aan alleen is geen zelfzucht verboden.

Wij voor ons zouden er ons in verheugen, als de Nederlandsche Gereformeerden in de nieuwe wereld de beste elementen van het Amerikaansche maatschappelijke en kerkelijk leven met het beste, dat Nederland in genoemde opzicht heeft, zochten te vereenigen. Dan werd Amerikaansche voortvarendheid aan Nederland- sche beginselvastheid gepaard. Dan werd het gevaar vermeden van door Engelsch metho- disme en door Duitsche Vermittlungs-theo- logie te worden afgedreven van het funda- ment, dat eenmaal gelegd is, en zouden de Amerikaansche Gereformeerde kerken van Ne- derlandschen oorsprong tot een rijken zegen kunnen zijn voor de nieuwe wereld.

Dat onze Amerikaansche broeders in alles nog niet even vast zijn, blijkt uit het volgende stukje dat we eveneens in de *Hofe* vonden:

"Zijn de Rym-psalmen geïnspireerd?" — Een onzer lezers doet ons de vraag — indien de rijmpsalmen menschelek werk zijn en niet geïnspireerd, waarom dan de gemeente, onder ons Hollandsch volk, alleen deze psalmen zingt? Mogen wij onzen vriend verwijzen naar de breede artikelreeks, een jaar of zeven geleden door ons geschreven in deze kolommen over „Ons Kerkgehoor“?

Wij volstaan ditmaal met te zeggen dat de Hollandsche Gereformeerde kerken der aarde, onder al de Gereformeerde kerken, met uitzon- dering van de „United Presb. Kerk“, geheel alleen staan in dit opzicht.

En onze „Gezangen“ hadden zich ongetwij- feld een hun toekomstige plaats verworven in de kerken des vaderlands, indien dom en driel- geweld niet getracht had de langzaam denkende en langzaam veranderende Hollanders een zadel op den rug te leggen, dat zij niet wilden dragen.

Had men de keuze vrijgelaten, dan waren de Gezangen langzaam in de kerken inheemsch geworden; nu men ze *opdrang*, werd een vooroordeel geboren, dat nog voortleef en niet gemakkelijk sterft in de Vrije Kerken.

En toch, vele van de Gezangen zijn zoo wonder, wonder schoon!

Weet de redactie van de *Hofe* dan niet, dat de quaestie van dat zingen van gezangen in de kerk niets te maken heeft met de mindere of meerdere schoonheid dier liederen? Wat letterkundige waarde betreft en wat de innig- heid van het Godsdiensgevoel aangaat, staan de psalmen ongetwijfeld bovenaan. Er is geen Godsdiensgevoel, die met de psalmen op één lijn te plaatsen is.

Het is bekend, dat in Duitschland de Gere- formeerde kerken geen psalmbundel bezitten, gelijk als wij dien hebben, maar zich moeten behelpen met een gezangboek. Nu zijn er in dat gezangboek ook enkele berijmde psalmen opgenomen. En nu is het opmerkelijk, dat de gemeente die berijmde psalmen bij voorkeur zingt.

Doch dat daargelaten. De *Hofe* weet zeer wel, dat we kerkrechtelijk alleen zuiver staan, wanneer men enkel psalmen in het midden der gemeente laat zingen, en dat, al waren de gezangen veel schooner dan de psalmen, zij toch niet in het midden der gemeente zouden mogen gezongen worden. Alleen een Generale Synode heeft de macht, om verandering in de liturgie te brengen. Dit staat als een paal boven water.

Maar is het gewenscht om van lieverlede de kerken aldus te bewerken, dat zij geneigd wor- den om de bekende gezangen, zij het na eenige schifting, bij onze godsdiensvereenigingen in te voeren?

Wij kunnen ons nog niet losmaken van de gedachte, dat de Heere door middel van den Psalmbundel aan zijne Kerk heeft willen bekend maken, hoe Hij verlangt dat zijn lof zal worden gezongen in het midden der gemeente, of beter uitgedrukt: wanneer de Kerk des Heeren in 's Heeren naam vergaderd is.

(Wordt vervolgd.)

Gemengd nieuws.

Zuid-Afrika. De missionair W. Behrens uit Bethanie heeft uit Pretoria door den consul nog een uitvoerig bericht over den toestand van zijn zendingsstation naar Hermansburg gezonden. Het volgende deelde hij daarin mede: „Otschoon wij dikwerf in vroege leeftijd bij het doortrekken van de groote Boeren commando's, vooral van dat van generaal De Wet, dat formeel uitgebondigd was, en wiens manschappen zich desniettoegestaan- de tot onze verbazing niet aan een hoer vergrepen.“ En dan gaat de schrijver in de 240 bladzijden van den brief verhalen, wat de Engelschen met hem, met zijne vrouw, met het zendingsstation gedaan hebben, daarbij vermeldende wat zij we- namen en wat de gevangenen te lijden hadden.

De censuur heeft zeker geen macht om brieven, die door middel van buitenlandsche consuls ver- zonden worden, na te zien, anders ware die van Behrens zeker niet verzonden.

Men klaagt er in Londen over, dat de drank- recht onder vrouwen en meisjes in den laatste tijd op schrikbarende wijze is toegenomen. Leden van genootschappen voor inwendige zending spreken het uit, dat de vele feesten, die sedert het on- tzen van Kimberley hebben plaats gehad, de dronken- schap zeer hebben doen toenemen, vooral onder de vrouwelijke sekse. In 1899 werden in Londen 1300 meisjes beneden de 20 jaar wegens openbare dronkenschap door de politie gevat; in 1900 steeg dit getal tot 4000.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

Onze lezer J. G. B. te M. zendt ons een paar nog al uitvoerige vragen. Ze komen hier op neer:

1. Wij lezen in den Bijbel, dat Kain, nadat hij zijn broeder Abel had doodgeslagen, naar een ander land ging en daar een vrouw had. Kain en Abel waren zonen van Adam en Eva, alzo te zamen vier personen op de aarde. Hoe kwam Kain dan aan een vrouw?

Die niet aan den Bijbel geloof, gebruikt die geschiedenis vaak tot een middel om den Bij- bel te verwerpen, daar 't onmogelijk plaats kon hebben.

2. Zijn er ook besmettelijke ziekten, b.v. toring, ontstaan door zoogenoemde bacillen, waarvan men, voor zoover mij bekend, niet in den Bij- bel leest?

Wat het eerste betreft, zoo blijkt uit Gen. 5. 4, dat Adam ook dochters had. Wanneer Kain trouwde staat niet gemeld. Er is dus geen

sprake van een onmogelijkheid daaruit ontstaande dat er maar vier menschen op aarde waren, Adam, Eva, Kain en Abel. Dat Kain een doch- ter van Adam en Eva, dus een zijner zusters ten vrouw nam, is duidelijk en kan niet an- ders. Later verhoort Gods wet zulke huwelijken. Doch in alle geval blijkt, dat er niet vier, maar meer menschen op aarde waren, toen Kain uit hen zich een vrouw nam.

Omtrent de 2e vraag zij opgemerkt, dat volgens de wetenschap bacillen zijn planten, zoo klein, dat men ze slechts met het microscoop kan ontdekken, en oorzaken van besmetting. Dat de Bijbel niet van zulke dingen in bijzonder- heden spreekt, is eenvoudig wijl hij een gansch andere bestemming heeft. De Bijbel is geheel waarheid, leidt in alle waarheid, maar niet alle waarheden zijn in dien Bijbel vermeld. Al wat op het aardsche, vergankelijke betrekking heeft, is in het boek vakkentoe. Het leert ons allereerst en bovenal, wat *ter zaligheid* noodig is.

Een volgende vraag is van H. N. te R. Men ziet 's Zaterdag vóór het Pinksterfeest, op verschillende deuren, muren enz. het woord: „Lulak.“

Wat beteekent dit? Wanneer is dit in zwang gekomen? Mocht UEd. reeds vroeger deze vraag be- antwoord hebben, och zoudt gij dan nog eens die moeite willen doen?

We hebben die vraag kort geleden, in een vergadering, behandeld en willen teruggeven wat we ten antwoord weten.

Er bestaat een uitlegging die hierop neerkomt: In het jaar 1535, in Mei, beproefden de Wederdoopers, die hun „Zionsrijk“ van Mun- ster ook elders wilden vestigen, een aanslag op Amsterdam. Onder bevel van Van Gele en Goedbeylet, namen zij des avonds laat het stadhuis in. Doch reeds den volgende morgen had hun rijk uit, en moesten ze hun opzet duur bekoopen.

Des avonds toen de aanslag plaats had, lag een stadsdienaar half beschonken — er was op 't stadhuis gildefeest geweest — te slapen. Door 't geweld opgeschrikt, liep hij naar den toren en verborg het klokketouw. Dit deed hij of op dat het luiden (misschien van onraad) de burgers niet nog meer zou verschrikken of in zijn dronkenschap. Het luiden van de klok echter, was het teken waarop vele Wederdoopers wachtten, om hun vrienden op het stad- huis ter hulp te snellen. Doch toen er niet ge- luud werd bleven zij weg, en zoo mislukte den aanslag.

Deze man nu heette *Lak*. En de burgemees- ters, die met moeite 't gevaar ontkomen waren, hadden in den eersten schrik tot hem gezegd: „Lulak!“ d. i.: Lak, luid de klok! Of wel de We- derdoopers hadden hem dat bevolen. Doch 't gebeurde niet. Maar wegens het groot belang der zaak voor de stad bleef dat: „Lulak“ of „lulak“ in hetgeen nu toe.

Dit is het verhaal. Wat is er van aan? Heel veel, maar van de Lulak-geschiedenis, geloof ik, niet.

Want 1. staat nergens dat bedoelde man Lak heette; 2. ook niet dat de aanslag Zaterdag vóór Pinksteren plaats vond; 3. niet, dat hij bevel tot luiden kreeg; 4. is „Lulak“ niet alleen te Amsterdam, maar ook elders welbekend, en de aanslag betrof alleen Amsterdam.

M. i. is de oorsprong dan ook een heel an- dere. Op vele plaatsen is het de gewoonte, vlak vóór Pinkster heel vroeg uit te gaan om bloe- men te plukken of te koop. Soms versiert men zich daarmee, en heeten meisjes zoo getooid „Pinksterbloemen.“ Te Haarlem b.v. wordt heel vroeg in den morgen bloemmarkt gehouden, en de liefhebbers trekken al in den nacht derwaarts. We moeten hierbij bedenken dat het Pinkster- feest, gelijk menig ander Christelijk feest, ge- volgd is op een gelukkigheid heidensch feest on- der voorouders, de Germanen. Gebruiken uit dien ouden tijd bestaan er nog meer b.v. bij het Kerstfeest, 't Paascheftest viel saam met het zomerfeest, 't feest van groen en bloemen.

Wie nu op den dag vóór het feest er niet op uit ging, maar als gewoonlijk bleef slapen, was dus, vergeleken met anderen, *lui*.

Nu zijn er in onze taal een aantal woorden, die een persoon aanduiden en op *ik* uitgaan. Alle hebben een ongunstige betekenis, b.v. *betterik*, *vuilnik*, *stommerik*. Zoo ook heette iemand die lui was een *lulak*. Dit „lulak“ verbasterde tot lulak, en zoo kreeg de morgen vlak vóór Pinkster den naam, die nog op hen, die dan lang slapen wordt toegepast. (De naam van den man, Lak, is geloof ik eerst uitgedacht, toen men niet wist hoe die Lulak uit te leggen). Begrijpelijk wordt nu ook, waarom men zoo goed te Rotterdam als te Amsterdam, „Lulak“ heeft.

We hebben nog meer te bespreken; doch stellen dit uit bij „gebrek aan plek.“ Evenzoo het verhaal van Nikolaas.

CORRESPONDENTIE.

W. R. — Met *Daguerre* bedoelt Da Costa in zijn gedicht den uitvinder der lichtbeelden of photographieën. — *Strauss, Krause en Bauer* zijn de namen van bekende Duitsche onge- loovigen. Zij leefden evenals de Franschman *Daguerre* in de eerste helft der 19e eeuw.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Bestuur, F. Bruinsma, te Anna Jacobapolder. — Harmelen, J. van Lonkhuijzen, te Wilnis.

AANGENOMEN: Kollum H. J. Meijer, te Reitsum. BEDANKT: Lollum, C. L. F. van Schelven, te Wageningen. — Zevenbergen en Koudekerke, J. J. Steinhart, te Wijhe. — De Lier, P. D. de Groot, te Emlichheim (Gr. Benthelm). — Onstwedde, H. H. Schoemakers, te Dirkskorn.

Nederlandsch Hervormde Kerk. BEROEPEN: Zuiderwoude, F. A. Franco, cand. te Zeist. — Wormerveer, G. Visser, te Neebe. — Ferwerd, A. Jongmans, cand. te Franeker. — Groot Schermer, M. Rosbergen, cand. te Boskoop. — Eysden, R. H. Botermans, te Geesteren. — Blitters- wijk, A. Carlier, te Spankeren. — Renkum, G. Nij- huis, te Veenendaal. — Franeker, F. Krop, te Den Bosch. — Hoogloon c. a., H. van Dijk H., cand. te Kampen.

AANGENOMEN: Beusichem, H. J. van der Zee, te Bierum. — Weidum, J. F. van Dobben, te Nie- hove. — Zuylen, P. S. Bartstra, te Nijkerk. — Fran- neker, F. Krop, te 's-Bosch. — Bonnik c. a., D. van Popta, te Papendrecht. BEDANKT: Bergen, F. Krop, te 's-Bosch. — Nieuw en St. Joostland, B. K. Wolfensbergen, te Noor- deloos. — Echten c. a., A. Troelstra, te Willem- sord. — Zwaagwesteinde, J. E. van der Valk, cand. te Amsterdam. — Puffijk en Leeuwen, J. P. Pauwe, cand. te Utrecht. — Beek, D. G. W. Müller Mantis te Groesbeek. — Doeveren, D. J. Veen, te Berg- haren. — Culemborg en Wirdum, H. J. van der Zee, te Bierum. — Steenderen, D. J. van Aalst, te Noordwijkerhout. — Steggerda, H. P. Stegenga, te Haulerwijk.

Advertentien.

Heden werden wij verblijd door de voorspe- dige geboorte van een *ZOON*.

J. A. WORMSER JR.

M. WORMSER—HAARLEM.

Amsterdam, 4 Juni 1901.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Groote Opruiming

om noodzakelijke verbouwing.

Tijdelijk adres No. 24, Damrak.

BREEBAART's

ORGELHANDEL,

Men komte spoedig zien. Rijke collectie.

GELDNOOD!

De Penningmeester der Nederlandsche Vereeniging van Vrienden der Waarheid heeft geed geld in kas, om de tractementen over deze maand te betalen. Wij achten het voldoende dit mede te deelen, daar het zoo dikwijls reeds bleek, dat onze broeders en zusters, benevens vele kerkeraden, den arbeid der broeders oecnaars nog niet vergeten zijn. Mochten wij dan ook ditmaal niet teleur- gesteld worden, maar ervaren, dat er nog velen in onze kerken gevonden worden, die den Heere ook in dezen weg wenschen te dienen.

Namens het Bestuur,

Dr. F. L. RUTGERS, Voorzitter.

G. H. A. GROSHIED, Secretaris.

J. IJSEBRAND, Penningmeester.

Koninginneweg 187.

Amsterdam, 5 Juni 1901.

VERSOHENEN:

Volharden bij het ideaal.
OPENINGSWOORD
ter Depuatenvergadering van 17 April 1901,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0.25.

Aan Kiesvereenigingen worden ge- tallen van 100 Ex. en hooger tot veel verminderden prijs geleverd.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL.

Amsterdam.

Pretoria.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Avondmaalstel.

De Geref. Kerk te Hilversum (B), in het bezit gekomen van een nieuw Avondmaal- stel, wenscht het tot dusver gebruikte, dat zich in zeer goeden staat bevindt, ter beschikking te stellen van een hulpbehoevende kerk, tegen vergoeding van onkosten. Brieven aan

Dr. TOM, Aldaar.

VERSOHENEN:

GELOUTERD,

DOOR

*** GUIDO FILIUS. ***

Een verhaal uit Nederland.

Geïllustreerd door WILLEM STEELINK.

(Uitgave der Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur).

De bekwaame schrijver, die zich achter dit pseudoniem verborgt, teekent ons daarin het Nederlandsche godsdiensgevoel in Nederland van 1860—1890 in een zeer boeiend verhaal dat zeker niet nalaten zal de aandacht te trekken.

Prijs ingenaald f 1.75. Gebonden f 2.25.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Koloniale-Werving. Handgeld f 200.—

bij het aangaan van een vrijwillig verbintenis voor ZES jaren.

Aanbrenggeld: TWINTIG GULDEN.

Men meldt zich aan: Vrijwilligers en Militieplichtigen met onbepaald verlof, bij den Commandant van het Koloniaal Werfdepot te *Harderwijk* of bij een der plaatselijke of Garnizoens-Commandanten; Militieplichtigen, onder de wapenen, bij hun onmiddellijken chef.

Van de uithetale Handgelden werden in het vorige jaar, door bemiddeling der Admini- stratie van het Koloniaal Werfdepot en MET GOEDVINDEN der aangenomen gezonden aan hunne Familien f 10108.—, aan hunne Creditoren f 1542.—, Totaal f 11650.—.

VERSOHENEN:

Gods leidingen in mijne Levensgeschiedenis.

UIT HET HOOGDUITSCH,

VAN

OTTO FUNCKE.

EERSTE en TWEEDE DEEL.

Prijs per deel ingenaald f 2.25; gebonden f 2.90.

Compleet gebonden in één band f 5.25.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,

(voorheen JOHANNES KRAMER & Co.),

Dam 15-17 en Vijgendam 12.

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIËN en BELEE- NINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk

ONDER REDACTIE VAN

A. I. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 nummers à 16 pagina's en 12 nummers à 8 pagina's) f 3.50.

INHOUD van het Nr. van 21 Mei 1901: „De laatste dagen“ (Pinksterfeest); Op de eilanden Avondbede; Waarmee te beginnen; Vragenbus; Uit het leven, (Slaap); Stijlbloemen.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering

Gevestigd te AMSTERDAM, Ketzersgracht 547 en 549.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE

Directoren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.
THEOLOGISCHE en WETENSCHAPPELIJKE BOEKHANDEL.
BELLETRIE, Fransch, Duitsch en Engelsch. — BAEDEKERS, TAUCHNITZ' editie. — Reislectuur. — Photographiën, enz.
WANDTEKSTEN.

Gereformeerde Kerk te Breda. Vrije Universiteit.

UITGELOOT in de Renteloote Geldlee- ning, groot f 1500.—, de aandelen

Nos. 21 en 48.

De Penningmeester,

A. G. VAN OPSTAL.

Breda, 28 Mei 1901.

In dank ontvangen

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer D. Veerman te Boskoop f 77; door den heer H. J. ten Raet te Neebe f 12.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):

Van de Geref. kerk te Landsmeer f 4.33 1/2; van idem te Buksloot f 3.56 1/2; van idem te Broek f 2.96; van idem te Holijsoot f 1.25; van idem te Edam f 2.81; van idem te Purmerend f 4.14; van idem te Oostzaan f 1.81; van idem te Marken f 11.47 1/2; van idem te Zunderdorp f 1.76 1/2; van idem te Monnikendam f 8.68 1/2; van idem te Hoogerveen f 5.66; van idem te Hollandsche Veld f 4.53; van idem te Nijveen f 4.55; van idem te Rumer- wold c. a. f 12.99; van idem te Zuidwold f 3.37 1/2; van idem te Dieren f 23.72 1/2; van idem te Ter Aar (halve coll.) f 1.59; van idem te Aarlanderveen f 2.37 1/2; van idem te Alfen a/d R. f 10.26; van idem te Bodegraven f 9.31 1/2; van idem te Leimuiden f 1.62 1/2; van idem te Nieuwkoop f 1.35; van idem te Nieuwveen f 2.03; van idem te Noorden f 0.60; van idem te Oudshoorn f 2.63; van idem te O. en N. Wetering f 8.30 1/2; van idem te Waarder f 2.93; van idem te Woerden f 4.78; van idem te Woubrugge f 0.99; van idem te Zevenhoven f 1.75; van idem te Zwammerdam f 4.12 1/2.

S. J. SEEFAT,

Hilversum. Penningmeester.

Dezer dagen zag het licht:

Gods kinderen van Ur

DOOR

J. H. FERINGA.

MET TALRIJKE ILLUSTRATIËN VAN

CHR. KOPPENOL.

I. Het land, dat Ik u wijzen zal; H. De stad van den Vroederst; III. De gunsteling van Apsa; IV. Hiereers in Egypte; V. De poort van Hebron; VI. De dienstbaarheid in Israël; VII. In dagen van strijd; VIII. Het nieuwe Jeruzalem.

Prijs f 4.75. In fraalen stempelband f 5.50.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

Amsterdam.

Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

Boek- en Courantdruckerij

DE ROYER KUIJER & BARRELS,

Amsterdam.

Dit blad is uitgegeven door de ADI Inzendingen kunnen worden

Van

Het laat met de ge- lichte ver- Niet als

leven van n als ontkend gemeene G waarlijk zel onder mens deel blijkt enkele pers ja zelfs na Afrika b.v. mogen, verve ropa, verre betwisten, i zedelijk leu stammen va ons ontmoet de belijden broken heb wier religiet wier zedelijk Dat we de noch aan d derlijke stu klaring, dat sprake zou dig in het l Afzonderlijk hoofde, slec kunnen zijn te onthoudt Heel ande onderwerp loops aange afzonderlijke deering van bied een a name op l meerdren, sel zoo niet op pen. Godsdi na verwant, erkent, hoe den openba geen geheim, en Kunst, s vlochten wa de Kunst o tempel op dienst in h nu nog toon sichte en ten hooge betest het religieus wordt. Het i de